

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทย โดยสามารถสร้างรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศได้กว่าปีละ 200,000 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 5 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ¹ และยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนก่อให้เกิดการจ้างงานและกระจายรายได้ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดธุรกิจต่อเนื่องอีกหลายสาขา และยังเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้ไทยฟื้นตัวจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่าในปี 2543 จำนวนนักท่องเที่ยวคนไทยที่เดินทางออกนอกประเทศมีประมาณ 1.9 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 15.4 อันเป็นผลจากการแข่งขันด้านราคาของประเทศในเอเชีย ทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวไม่แตกต่างนักกับการท่องเที่ยวในประเทศ การเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวส่งผลให้ในปี 2543 ประเทศไทยต้องสูญเสียเงินตราประมาณ 82,838.21 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 18.9 ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยอยู่ที่วันละ 3,619.13 บาท/คน² ดังนั้นทางรัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการสนับสนุนคนไทยให้หันมาท่องเที่ยวในเมืองไทยในมากขึ้น ดังที่ให้เห็นจากโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ การจัดทำคู่มือส่วนลดการท่องเที่ยวในประเทศในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (Low Season) ทั้งนี้เพื่อลดการสูญเสียเงินตราออกนอกประเทศ และสร้างเสริมรายได้ ความเจริญสู่ชนบท นอกจากนี้รัฐบาลได้มีการจัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2544 – 2553) อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระยะยาว โดยมีเป้าหมายให้ชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 63 ล้านคน-ครั้งในปี 2548 และเพิ่มขึ้นเป็น 72 ล้านคน-ครั้งในปี 2553

¹ จริยา เปรมศิลป์. การท่องเที่ยวและธุรกิจ โรงแรมปี 2543 และแนวโน้ม[ออนไลน์]. ฝ่ายวิชาการผลิตธนาคารแห่งประเทศไทย, หน้า 1. สืบค้นข้อมูลจาก:

http://www.bot.or.th/BOTHomepage/DataBank/Real_Sector/Service&Other/Tourism&Hotel/annual/6-6-2001-Th-i-1/Microsoft%20Word%20-%201TOURISM2000update.pdf [28 กรกฎาคม 2544].

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 9-10.

ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 315,850 ล้านบาท ในปี 2548 และ 413,670 ล้านบาท ในปี 2553³ (ปี 2542 คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศจำนวน 53 ล้านคน-ครั้ง และก่อให้เกิดรายได้ 203,158 ล้านบาท⁴)

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบถึงผู้ที่อยู่ในตลาดเป้าหมาย สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการ เหตุผลในการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อบริการ โอกาสในการท่องเที่ยว การเลือกแหล่งหรือสถานที่จำหน่ายบริการท่องเที่ยว และกระบวนการในการตัดสินใจท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่มีประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย เช่น บริษัทจัดนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม หน่วยงานรัฐบาลที่จะนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อกระตุ้นให้มีการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึง พฤติกรรมผู้บริโภคในการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. นำผลการศึกษา มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในประเทศ

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 18.

⁴ กองสถิติและวิจัย, “สถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2542”, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2543) : หน้า 5-14.